

Š i f r a u č e n c a :

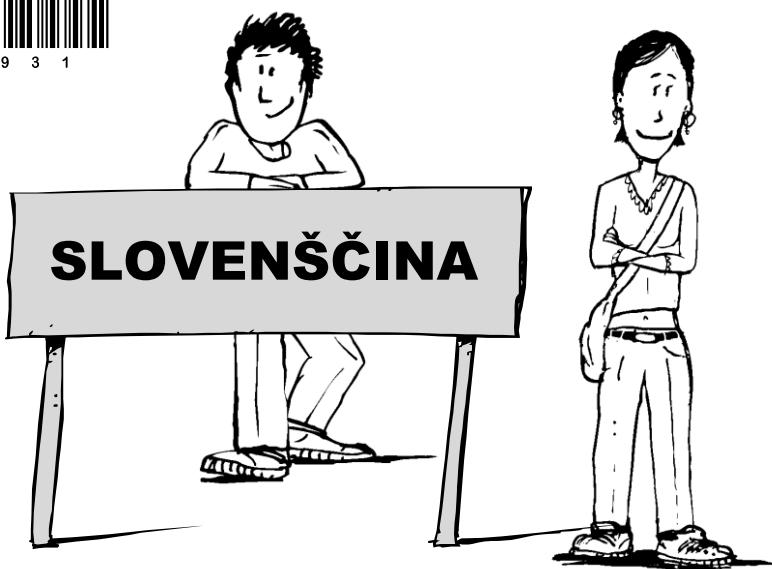
Državni izpitni center

N 1 9 1 1 0 9 3 1

9.

razred

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

v 9. razredu v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom

Torek, 7. maj 2019 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Preden začneš reševati naloge, previdno iztrgaj prilogo, na kateri sta besedili 1 in 2. Nato pazljivo preberi navodilo posamezne naloge in jo reši. Pri reševanju nalog v prvem delu preizkusa si pomagaj z besedilom 1.

Pri reševanju nalog v drugem delu preizkusa si pomagaj z besedilom 2.

Pri vsaki nalogi svoj odgovor napiši v predvidni prostor znotraj okvirja.

Piši čitljivo in v skladu s pravopisnimi pravili. Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravilnega napiši na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič točkami.

Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, temveč začni reševati naslednjo.

K nerešeni nalogi se vrni pozneje. Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Zaupaj vase in v svoje zmožnosti. Želimo ti veliko uspeha.

Ta preizkus ima 16 strani, od tega 3 prazne.

N 1 9 1 1 0 9 3 1 0 2

N 1 9 1 1 0 9 3 1 0 3

3/16

1

PRILOGA

BESEDILO 1

Bovški krofi

SESTAVINE:

Testo:

- 60 dag pšenične moke
- 3 dag kvasa
- 2 žlici masla ali olja
- 1 jajce
- mlačno mleko po potrebi
- sol

Nadev:

- 3 dag masla
- 1 rumenjak
- 25 dag skute ali orehov
- sladkor po okusu

Zabela:

- 10 dag masla
- 5 dag drobtin
- sladkor po okusu

Zdrobljen kvas zmešamo z žličko sladkorja, pol dl mlačnega mleka, dvema žlicama moke in postavimo na toplo, da vzhaja. Medtem moko presejemo v skledo, napravimo na sredi vdolbino, damo vanjo vzhajan kvas, jajce in maščobo. Mešamo s kuhalnico in prilivamo toplo mleko, da dobimo srednje gosto testo, ki ga bomo razvaljali. Testo stepamo tako dolgo, da se zlahka loči od sklede in kuhalnice. Nato ga postavimo na toplo, da vzhaja. Medtem ko testo vzhaja, pripravimo nadev. V skledi pomešamo maslo, rumenjak, sladkor in skuto. Namesto skute lahko vzamemo tudi orehe.

Vzhajano testo stresemo na desko, potreseno z moko, in razvaljamo za pol prsta debelo. Iz razvaljanega testa z obodom za kroge narežemo kroge. Na krog damo žličko nadeva in ga pokrijemo z drugim krogom testa. Ob robovih potisnemo testo z vilicami, da nastanejo zobčki. Krofe postavimo za krajši čas na toplo, da vzhajajo, nato jih skuhamo v slanem kropu. Kuhane vzamemo iz vode in jih zabelimo z maslom in drobtinami.

Lahko jih tudi ocvremo namesto skuhamo.

(Vir: Kristina Merc-Matjašič, Kuhajmo po domače. Mladinska knjiga, Ljubljana 1998, str. 196.)

2

BESEDILO 2

Dekle Burja

Stari ljudje pripovedujejo, da se v Istri ne sme preklinjati burje.

Pred mnogimi leti pa ljudje niso bili tako spoštljivi do dekleta Burje; barba Šime ni bil nobena izjema. Ko mu je dekle Burja razpihalatakrat še slavnato streho, se je strašno jezil in bentil.

Preklinjal je in preklinjal, dekle Burja pa je vse bolj silovito zavijala okoli dimnika in končno padla na samo ognjišče. Razkuštrani, dolgi prameni las so ji padali na obraz in ramena. Na telesu pa je imela polno ran.

»Hej, Šime, Šime, mladim še oprostim, ti, ki si tako star, pa tako grdo govorиш o meni!« je zapihala.

Stari Šime je okamenel od strahu in padel na kolena.

»Bolj ko si mi nenaklonjen, bolj ko me preklinjaš, bolj se mučim. Koliko ran samo dobim na strehah, skalah in drevesih! To, kar zavija okoli dimnika in oken, je moj jok,« reče in med strašnim zavijanjem izgine skozi dimnik.

V naročju je ponesla na ostale slavnate strehe po pokrajini žerjavico, da je ogenj zajel vse vasi. Dekle Burja je nato poletela proti morju, da si shladi svoje nove rane.

Od takrat naprej so kmetje pričeli prekrivati hiše z ilovnatimi korci.

Dekle Burja se še vedno vrača, a je veliko bolj prijazna in prizanesljiva. Včasih se poigra s cipresami, včasih vrbam mrši lase, a komaj kdaj zaneti požar v hiši.

Od takrat naprej prebivalci Istre ne preklinjajo več burje.

Slovar:

barba – kapitan

bentiti – preklinjati

korci – strešniki

(Prirejeno po: Franjo Frančič, Istrske pravljice. Karantanija, Ljubljana 2000.)

N 1 9 1 1 0 9 3 1 0 5

5/16

1

I. DEL

Preberi besedilo 1 in reši naloge.

1. Poimenuj vrsto besedila, ki si ga prebral. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.
A Besedilo je oglas.
B Besedilo je reklama.
C Besedilo je recept.
D Besedilo je novica.

(1 točka)

2. Pri kateri založbi in katerega leta je bila izdana knjiga Kuhajmo po domače? Odgovora napiši na črti.

Založba: _____

Leto izdaje: _____

(2 točki)

3. Na črti izpiši dve od sestavin, ki ju potrebuješ za pripravo nadeva.

(2 točki)

1

4. Iz besedila na črte izpiši tri od pripomočkov, ki jih potrebujemo pri pripravi bovških krofov.

(3 točke)

5. S čim lahko pri pripravi nadeva zamenjamo skuto? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

6. Zakaj postavimo testo na toplo? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

7. Obkroži črko pred tremi pravilnimi trditvami glede na besedilo.

- A Prilivamo hladno mleko.
- B Testo stepamo tako dolgo, da se ne loči več od sklede in kuhalnice.
- C Med vzhajanjem testa pripravimo nadev.
- D Vzhajano testo stresemo na desko.
- E Krofe postavimo za krajši čas na toplo.
- F Iz vode jih vzamemo, še preden so kuhanji.

(3 točke)

N 1 9 1 1 0 9 3 1 0 7

7/16

1

8. Na črti dopolni manjkajoči del povedi iz besedila.

a) V skledi pomešamo maslo, rumenjak, _____
_____.

b) Ob robovih potisnemo testo z vilicami, _____
_____.

(2 točki)

9. Kakšno je pravilno zaporedje korakov pri pripravi testa?

Pravilno zaporedje korakov označi s številkami 1 do 4. Številke napiši na črte.

- ____ Testo postavimo na toplo, da vzhaja.
____ Moko presejemo in v sredo dodamo kvas, jajce in maščobo.
____ Dodamo toplo mleko, da testo dobi srednjo gostoto.
____ Kvas zmešamo s sladkorjem, mlekom in moko.

(2 točki)

10. Na črto dopolni poved tako, da števnik v oklepaju zapišeš z besedo.

a) Za testo potrebujemo (60) _____ dag
pšenične moke.

b) Navadni krofi so najboljši (1.) _____ dan, ko jih ocvremo.

(2 točki)

1

11. Na črte dopolni povedi tako, da vsako besedo v oklepaju postaviš v pravilno obliko.

Naslednji torek bomo (jesti) _____ krofe. Mama bo testo (postaviti) _____ na toplo, da bo (vzhajati) _____.

(3 točke)

12. Iz korena SLAD tvori dve besedi iste besedne družine.
Besedi napiši na črti.

(2 točki)

13. Spodaj zapisano poved postavi v prihodnji čas.
Novo poved napiši na črte.

Testo stepamo tako dolgo, da se zlahka loči od sklede in kuhalnice.

(2 točki)

N 1 9 1 1 0 9 3 1 0 9

9/16

1

14. Na zabavo si povabil prijatelje. Pekli boste palačinke.

V najmanj devetih povedih na črte napiši postopek priprave palačink. V opisu postopka uporabi vse naštete pripomočke, sestavine in dejavnosti.

Opis naj bo smiselno povezan. Pazi na slovnična in pravopisna pravila.

Pripomočki:

- ponev
- mešalnik
- obračalka
- posoda

Sestavine:

- jajca
- mleko
- moka
- olje
- sol

Dejavnosti:

- vlivanje
- obračanje
- dodajanje
- mešanje
- mazanje

(4 točke)

2

II. DEL

Preberi besedilo 2 in reši naloge.

1. V kateri knjigi je bilo objavljeno besedilo? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

2. Poimenuj književni osebi, ki nastopata v prebranem besedilu, in ju napiši na črti.

(2 točki)

3. V besedilu poišči podatek o tem, kje se ne sme preklinjati burje. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A V Idriji.
- B V Istri.
- C V Avstriji.
- D V Iški.

(1 točka)

2

4. Iz besedila na črti izpiši poved, iz katere izvemo, kdaj se je Šime strašno jezil.

(1 točka)

5. Ali so navedene trditve glede na prebrano besedilo pravilne?
Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI, če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

Dekle Burja je padla na ognjišče. DRŽI NE DRŽI

DRŽI NE DRŽI

Razkuštrani, kratki lasje so ji padali na obraz. DRŽI NE DRŽI

DRŽI NE DRŽI

Stari Šime je okamenel od strahu in padel na zadnjico. DRŽI NE DRŽI

DRŽI NE DRŽI

(3 točke)

6. Obkroži črko pred dvema besedama, ki sta uporabljeni v predzadnjem odstavku besedila.

- A žerjavico
 - B oljikami
 - C cipresami
 - D požar
 - E korci

(2 točki)

2

7. Kako si sledijo dogodki v besedilu?

Pravilno zaporedje dogodkov označi s številkami od 1 do 4. Številke napiši na črte.

- _____ Dekle Burja je poletela proti morju.
- _____ Dekle Burja je padla na ognjišče.
- _____ Kmetje so začeli prekrivati strehe z ilovnatimi strešniki.
- _____ Šime je od strahu padel na kolena.

(2 točki)

8. Med naštetimi lastnostmi izberi štiri, s katerimi bi opisal dekle Burjo v času, ko so jo ljudje preklinjali. Besede napiši na črte.

prijazna, neprijazna, prizanesljiva, maščevalna, jezna, igriva, zamerljiva

(4 točke)

9. Zakaj so kmetje začeli prekrivati strehe s korci? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

N 1 9 1 1 0 9 3 1 1 3

13/16

2

10. Na črte napiši svojo pravljico. Pri zapisu upoštevaj njene značilnosti: srečen konec, pravljično število, pravljične osebe.

Pravljica naj bo smiselno povezana in skupaj dolga najmanj devet povedi. Pazi na slovnična in pravopisna pravila.

(3 točke)

Skupno število točk: 50

Prazna stran

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

15/16

Prazna stran

Prazna stran

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.